

Payí Poro Timotio nánì ríwíyo eaṅínarìní.

Payí rìna Timotio nánì Poro ná ríwíyo eaṅínarìní. Poro ámi aṅí yoí Romíyo gwí nìṅwearí ná Timotio sínì Epesasiyo nìṅwearì Jisasoyá sìyikí e imóníḡfáyo umeṅweaṅáná Poro “Nionì nìpìkipírì aṅwì ayoríani?” nìyaiwirí ná Timotio eṅí neága nuri pí pí wímeáfpimì xopírárí wipaxí imóníwínigínìrì payí rìna nearì dínḡ sìxí umímonḡnigínì.

¹ Poronì —Nionì Gorìxo wimóníagì nánì Kiraisì Jisasoyá wá wuriṁeiaríṅá wonìrìní. O t́nì níkarínìrìṅpimì dánì dínḡ nìyìṁìṅ ímóníḡwá Gorìxo negí śmìmaṅíyo dánínḡ “Apì seaìṁfárìní.” nearìṅpì nánì wá wuriṁeíwínigínìrì nìrìpeaṅonìrìní.

² Nionì Timotioxì —Joxì ḡ níaiwoxínìṅ dínḡ sìxí rìyíṅáoxìní. Joxì nánì payí rìna nearì mónaparìṅínì. “Negí ápo Gorìxo t́nì Ámíná Kiraisì Jisaso t́nì awaú wá rìwianìrì ayá rìrìṁìxìrì joxì nìwayìrónìrì ḡwearì nánì siiri éfìsìxìní.” nìmónarìní.

“Joxì nánì Gorìxomì yayí wiarìṅárìní.” urìṅ nánìrìní.

³ Nionì anìṅ íkwáwìyiranì, áríwìyiranì, Gorìxomì joxì nánì rìxìṅ nìrurìyirí ná omì — O nionì yarìṅ re nínìrì ná “Negí aríowa omì píránìṅ nìxídiróná yagíápa nionì enì axípi

xídaríñáonirani?” yariñf e niniríná esisí bi mīniní xídaríñáorini. Omi joxi nání rixiñf nīruriyiríná yayf wiaríñárini.

⁴ Nioni yayf nīsiárimī nībiríná joxi ηwí neawártagi raníñápi nání dīñf nīmoríná ámi dīñf níá ayá wí ninínfa nání “Sīñwí oranimini.” nīyaiwiri íkíníñf sipí niaríñfíriní.

⁵ Joxi nání dīñf nīmoríná dīñf re ninaríñfíriní, “O mimóní dīñf wīkwíronjomaní. Aga nepa Jisa-somí dīñf wīkwíronjorini.” Dīñf e ninaríñfíriní. Dixí ríái Roisí xámi wīkwírorí dixí rinái Yunisí ení wīkwírorí yagíípa joxi ení “Axípi wīkwíroarini.” nimónarini.

“Xwíyá yayf neainaríñfpi nání ayá mīsinípaní.” uríñf nánirini.

⁶ Ayínání dirírí ripí osimini. Nioni gí wé seáyí e sikwiáraná Goríxo e epaxo imóníwíniginirí simixiñfpi —Apí ríxa rínayíni yáriníñfpiíriní. Apí ámi ríá ápiáwí xwé oenirí pírámí yariñwápániñf iníirixini.

⁷ Ayf ripí nání ríraríñini. Goríxo kwíyí ayá igigí neainípaxí imóníñfpi mīneaiapí ení neánirane ηweaaníwá nání neaimixirí ámayo dīñf sipí wianíwá nání neaimixirí awayini nīpíreánirane yaníwá nání neaimixirí ení nání imóníñfpi neaiapí ení nání raríñini.

⁸ Ayínání negí Áminá Jisasi Kiraiso nání wáf nuriríná ayá wí mīsiní ananí wáf uríirixini. Nioni o nání wáf urímearíñagi nání gwí nīñwírárígoní nání ení ayá mīsinípa éwínigini. E mepa nerí Goríxo ení sixí sīmíxiñfipimí dání re yaiwíirixini, “Nioni ení Poro enípa axípi nerí

xwiyá yayí neainarínpi wá urarínápimi dání xeaníní nínímeaínáyí, ananírini.” yaiwírinxini.

9 O nene yarínwápi nání díní nímori yeáyí níneayimíxemeaí gí áamá siyikwí mínigáyí oimónípoiíní wéyo íá neaumírínmaní. Eníná dání “Nioní wá níwianí e wiimíáriní.” yaiwiáragípi nání díní nímori yeáyí níneayimíxemeaí nioniyáyí oimónípoiíní wéyo íá neaumíríníriní. O xwíá siní mimíxinínáná re níyaiwirínpimi dání wá neawianíníriní, “Kiraísí Jisaso áamáyo yeáyí uyimíxemeáwíniginí uowárimiginí.” níyaiwirínpimi dání wá neawianíníriní.

10 Eníná dání wá e neawianíní enagí aí agwí ríná Kiraísí Jisaso —O yeáyí neayimíxemeaní nání neaiínorini. O ríxa xwíá tíyo níbirínpimi dání Goríxo “Wá seawianímíáriní.” rárinípi ríxa síjání piaumímí iníníriní. Xwiyá nene yayí neainarínpimi dání Jisaso wíá neaókímíxáná re níyaiwirane níjía imónínwini, “Pearínwápimi Jisaso xopírámí iyí ríwiníniginí? Díní níyímíní nene maníní aníní nweaníwá nání ipí ríneaiapíniginí?” níyaiwirane níjía imónínwini.

11 Xwiyá yayí neainaríní api nání áwaní urímerí wá urímerí uréwapíyemerí éwiniginí nírípeanoníriní.

12 E nírípeanoní enagí nání xeaníní rípi nímeaíníriní. E nerí aí api nání nioní ayá wí míninarínini. Ayí rípi nání ayá wí míninarínini. Goríxo, nioní díní wíkwíronáo nání nioní níjíáriní. “O xwiyá yayí neainaríní wá

ríméwíniginiri nání íáníŋí siepíxíniasinípi sá Jisaso weapínfáyi imóníe nání ananí menweapaxorini. Ámá ámí sŋí xegí bí tŋí sayá nimíxiri rípiríxini menweapaxorini.” nimónariŋagi nání ayá wí mininarinini.

¹³ Xwiyá enwípeáriníŋí, nioní xamíŋoxi e dání wáŋ uriri uréwapíyiri éwíniginiri sŋwepígí siaríná aráŋ níŋpi xáiwí íá xirírixini. Kiraisi Jisaso tŋí nawíni nikáriniríná dŋí wíkwírori dŋí síxí uyiri neríŋípimi dání xwiyá api xáiwí íá xirírixini.

¹⁴ Xwiyá ayá tŋí imóníŋí íáníŋí siepíxíniasiníŋí api kwíyí Goríxoyápimi dání —Api síyíkwí bí míníŋípirini. Dŋí neaxíxéronípirini. Apimi dání íáníŋí siepíxíniasiníŋí íá níxiri menweárixini.

“Esia piropenisíyo dŋíŋí níniepisamoárími ugíawixini.” uríŋí nánirini.

¹⁵ Joxi níjfarini. Esia piropenisíyo dŋí Jisasomí dŋí wíkwíroarígíá níni níniepisamoárími ugíawixini. Níniepisamoárími nuróná wigí waú Pigeraso tŋí Xemoseniso tŋí awaú ení níniepisamoárími ugíisixini.

¹⁶ E nerí aí “Áminá Jisaso Onesiporasomí tŋí ámá xegí aniwámi wearígíayo tŋí ayá urímíxíwíniginini.” nimónarinini. Ayí rípi nánirini. O ámí ámí dŋí síxí níímímoayinírinini. Nioní gwí ŋweañáoní nání aiwí ayá míwíní

¹⁷ aŋí Romí rípimi nírémonapiríná nioní nání ayá tŋí pía néra nuri nímeaníniginini.

18 Ayínání “Sfá negí Ámíná Jisaso áamá nìyoní mí ómómìxìmí enfáyimí omí ayá urímìxíwínìgìnì.” nímónarìnì. Nioní sìnì Epesasiyo ñweañáná seáyí o niñpí nánì enì joxí ríxa nìjáfá imónìñìnì.

2

“Xwíyáfá wíyo enì fánìñf wíepíxíniásiíríxìnì.” urìñf nánìrìnì.

1 Ayínání gí niaíwínìñf imónìñoxí, joxí re nìyaiwinìrìñpimí dání, “Kiraísí Jisaso tñnì nawínì ikárinìñáonì enagí nánì Goríxo wá wí mìnìwianípa yarìñf rànì?” nìyaiwinìrìñpimí dání ení sìxí eáneì.

2 Xwíyáfá nioní áamá obaxí aráfá egíe dání raríná aráfá niñpí joxí enì áamá dñf ùñwiráripaxí imónìgíáyo áwaní nurí rí fánìñf wíepíxíniásiíríxìnì. Ayí e dání xamìñf wíyo uréwapíyipaxí imónìpíríá nánì rírarìñìnì.

“Jisasomí xídarìñagí nánì síkáráfá xwámámí wííríxìnì.” urìñf nánìrìnì.

3 Ewayí xwíyáfá bí rìpí nánì dñf móì. Sìmìñf wínarìgíáyí wamí wímeanípí nánì ududí mirìnípa nero wígí mìxí ináyomí ení neánìro númí uxídarìgíáwa yapí joxí enì axípi e nímónìrì Kiraísí Jisasomí nìxídiríná símeanáfá nánì ududí mirìnípa nerí xe onímeanìrì xídíríxìnì.

4 Sìmìñf wínarìgíáwa sìmìñf wínarìñwáo none yarìñwápi nánì yayí owinìnìrì pí pí omìñf áamá sfá ayí ayo yarìgíáfá xe nawínì rígwírgwínìñf

oeániniri mé ná bini xfo wimónarinþpini yarigfáriní.

⁵ Ewayf xwiýfá rípi nání ení dínf moi. Yamíyamúrónigf inarigfá go go yamíyamúrónigf iníþrí nání xiáwo rárfþpimi xixení arfá míwí anínf winfagi nání manf níwiaíkirí xegf dínf tfiní áwini e níyaimí níyapírfnáýf, yayf níwimorí yamíyamúrónigf ninírfná múróomi miní winþf wipaxf menini.

⁶ Ewayf xwiýfá rípi nání ení dínf moi. Ámá nírfkwíniri omíseáyf éo, o xámí wfwami ní múrori aiwá nímiri nípaxorini.

⁷ Ewayf xwiýfá nioni níra weaparínáyf nání dínf moi. Joxi e nerfná Ámináo simíxínþpimi dání re yaiwipaxríni, “Áyf api nání rfa ríni? Api nání rfa ríni?” yaiwipaxf enagi nání “Api nání dínf moi.” rírarínini.

⁸ Joxi Jisasi Kiraiso nání arfá wí mikeamopani. Nioni xwiýfá yayf neainarínþf wáf nírfírfná re rarínápa “O nípémáná ámi xwáfþáyo dání wiáþnímeañorini. Negf arfo míf ináyf Depitoyá íwiárfawéýf worini.” E rarínápa o xixení api e imóninorini.

⁹ Nioni xwiýfá api wáf urarínagi nání “O níþíkwini míyarini.” níniáiwiwo xeanínf nínikárayiro ámá ríkirífo yarigfáyo gwf n#wírárarigfápa api ení api ení nigfáriní. Nioni gwf ní#wírárarigfá aiwi xwiýfá Goríxoyápi ení gwfnínf m#wírárarini.

¹⁰ Xwiýfá Goríxoyápi ení gwfnínf m#wíráraríninagi nání nioni ámá Goríxo xegf fá yíyamíximf eníýf nání dínf nímorí nioni

nikárarigfápi nípimɪni xwámámɪ wiarɪɲárɪni. Ámá ayɪ Kiraisɪ Jisasomɪ dɪɲɪ wɪkwíróáná o tɪni nawíni nikárɪniɪɲɪpimɪ dánɪ yeáyɪ uyimɪxemearɪ anɪnamɪ xóo tɪni anɪɲɪ seáyɪ e nimónɪro ɲweapɪrɪfá nánɪ wimɪxɪrɪ éwɪnɪgɪnɪrɪ e yarɪɲárɪni.

¹¹ Xwɪyɪfá re rɪnɪɲɪpɪ nene dɪɲɪ ɲwɪráɪpaxɪpɪrɪni, “O tɪni nikárɪniɪɲɪpimɪ dánɪ peɲwaénénɪɲɪ enánáyɪ, dɪɲɪ nɪyɪmɪɲɪ enɪ tɪɲwaéne nimónɪrɪ o tɪni ɲweanɪwárɪni.

¹² Nene pí pí neaímeáɪyo xwámámɪ nɪwiranénáyɪ, wíyo enɪ seáyɪ e nɪwimónɪrane xóo tɪni nawíni umeɲweanɪwárɪni. Nene ‘O negɪ Ámɪnáomanɪ.’ nɪrɪranénáyɪ, xóo nene nánɪ enɪ ‘Ayɪ nánɪ nionɪ majɪárɪni. Gɪ ámá wímanɪ.’ rɪnɪárɪni.

¹³ Nene íníná dɪɲɪ neaɲwɪráɪpaxɪpɪ mepa yarɪɲagwɪ aiwɪ o sa anɪɲɪ dɪɲɪ uɲwɪráɪpaxɪpɪ yarɪɲorɪni. Ámɪ sɪɲɪ bɪ nimɪxɪrɪ rɪpaxɪ mimónɪɲo enagɪ nánɪrɪni.” Xwɪyɪfá e rɪnɪɲɪpɪ nene dɪɲɪ ɲwɪráɪpaxɪpɪrɪni.

“Uréwapɪyarɪgɪfáyɪ xwɪyɪfá xɪmɪxɪmɪ nɪniro mɪrɪnɪpa éfɪxɪni.” urɪɲɪ nánɪrɪni.

¹⁴ Xwɪyɪfá nionɪ rɪrarɪɲápi ámá joxɪ tɪɲɪ e ɲweagɪfáyo dirɪrɪ wíɪrɪxɪni. E nerɪná Gorɪxo sɪɲwɪ anɪɲe dánɪ joxɪ rɪperɪrɪ xwɪyɪfánɪɲɪ bɪ mɪrɪ aga nepa sekaxɪ re urɪrɪxɪni, “Xwɪyɪfá nánɪ xɪmɪxɪmɪ nɪniro mɪrɪnɪpa époyɪ.” urɪrɪxɪni. Xɪmɪxɪmɪ nɪniro rɪnarɪgɪfápi ámá wíyo nanɪ bɪ wɪiarɪɲɪmanɪ. Arɪfá wiarɪgɪfáyo xwɪrɪfá wɪkɪxearɪɲɪ enagɪ nánɪ rarɪɲɪni.

15 Gorixo “Timotio mimiwiároarini wo ría imónini?” osiaiwiniri anini miní éirixini. Xwiyá nepaxini imóninipi xegí rininipa nireñwipéa nuri uririxini. E neri re éirixini. Ámá wigí omiñi neríñá naní éfá enagi nani “Ámá omiñi nioni éapi sñwí niwinirínáyí, ayá ninipaxímani.” yaiwiarigáayí yarigápa axipi éirixini.

Sipi xwiyá Gorixomi mixídarigáayí rarigápi nánirini.

16 Xwiyá ámá Gorixomi mixídipa neríñá riro íkía iwíyo dani riro yarigápi gí tñí e dani orípoyiniri sñwí miwinipa éirixini. Ayí rípi nani rarinini. Xwiyá íkía iwíyo dani rarigápi, ayí Gorixomi mixídipa epíñá nani ná jfe xixoyípi míoarinirini.

17 Ámá ayí wigí pñé e rarigápi oremánini xwé nimóga unfá enagi nani rarinini. Ámá e rarigáayí wigí waú Xaimeniaso tñi Pairitaso tñi awaúrinini.

18 Awaú xwiyá nepaxini imóninipi pñi niwiáiriri majímajíá néra xenwími nuríná re rarigííwaúrinini, “Kiraismí dñí wíkwírówaéne negí dñí sñí neaimixíipimi dani ríxa wiápnímeáwá enagi nani nipémáná negí warápi ámi ríwéná bi wiápnímeanfámani.” rarinagí nani ámá dñí wíkwírogíá wí midimidáni ayagwí imixáriníarini.

19 Wí midimidáni ayagwí imixáriníá enagi aiwi xwiyá Gorixoyápi sñánini eaárinini. Xwiyá oyápi sñá aní nimiriróná sñá iwamíó nitíwayirori tígápi wí míkwierómioá xaiwí

síñáñíť eáníñíťpi yapí imóníní. Síñáñíť eáníñíťpimí ríwamíñíť rípiáú níríníť eánínít, “Ámá xíoyá imónígíáyí ayí Ámínáo o nījárínít.” ríníť “ ‘O gí Ámínáorínít.’ rarígíá gíyí gíyí wigí sípí yarígíápi ríwímínít umamóríxínít.” ríníť enípiáú apimí níríníť eánínít.

“Goríxomí seáyí naníť wiipaxoxí imóníříxínít.” uríñíť nánířínít.

²⁰ Aníť xwé wiwámí sixí xíxegínít wenít. Sixí awiaxí síñá gorí tńńrání, síñá sirípá tńńrání, imíxíníťpínít mńwenínít. Úrapí sixí íkíá tńńrání, xwíá tńńrání, imíxíníťpí ení wí wenít. Wíníyí ayá tńń mearígíápirínít. Wíníyí ayá tńń mńmearígíápirínít.

²¹ Ayínání ámá gíyí gíyí sípí apí nípínít nání ígíáníť eánígíáyí, ayí ámá Goríxomí seáyí naníť wiipaxíyířínít. Sixí ayá tńń mearígíáwáníť imóníñoí. Xíó “Awá tńń e éímígínít.” wimónaríťpí nání ráríť imóníťwáníť imóníñoí. Sixí ríxa dńť peyeañíwá yapí mimóní añí xiáwo síní awá tńń aiwá ríá yeaanípaxí imóníťwá yapí imóníñoí. Sixí pí pí naníť imóníťpí neríńá meámíáníří wí e píráńíť nimíxíníro weníwá yapí imóníñoí.

²² Ayínání íwí síkíñoyíńé řeapá seainíťpí píří nńwiaíkiárimí éí úřířínít. “Wé róníť imóníťpímínít oíponímínít.” yaiwirí “Xwíyíá nepaxíť imóníťpímí dńť nńkwíróa oumínít.” yaiwirí “Ámáyo dńť sípí owímínít.” yaiwirí “Ámá tńń píyíá owířínaneyí.” yaiwirí nerí ámá íkwíráńáníť imónígíápímí dání Ámínáo

arirá oneainiri urarigfáyí tñi nawíni xixeni e érixini.

“Xwiyfá ikweakwímí rarigfápi arfá míwí píraníñí wé urórixini.” uríñí nánirini.

²³ E neri aí xwiyfá majimajfá nikáriníro díní rfá níxeyánimáná ikweakwímí rinarigfápi bí xe oníxímeaniniri síñwí míwinípa érixini. Joxí níjfarini. Xwiyfá api níriníroná sa xímíxímíni níniro rinarigfá enagí nání raríñini.

²⁴ Ámináooyá xínáíníñí nímoníri omíñí wíiarigfá gíyí gíyí xwiyfá xímíxímí níniro mírípa érixini. E mepa nero áamá níní nání wá wumíxiro píraníñí uréwapíyipaxí imóníro “Sípi áamá ayí níkárfápi ananirini.” yaiwiro érixini.

²⁵ Uréwapíyaríná maní pírí wíakímí yarigfáyo awayini xwiyfá níniro píraníñí wé uroaníro érixini. Ayí “Xwiyfá nepaxíñí imóníñípi, ayí apíríani?” níyaiwiro xixeni e waropárí epíríá nání xámí imónigfápi Goríxoyá díní tñi ríwímíni mamórixiniri awayini xwiyfá níniro píraníñí wé urórixini.

²⁶ Áamá ayí ámi díní fá níxiriro awí obo —O xóo wimónaríñípi oépoyiniri yapí wíwapíyíñorini. O awí ñweañí maní umónfápmi dání ayí nurakínárimí úrixiniri awayini xwiyfá níniro píraníñí wé urórixini.

3

“Jisasomi oxfdimíni.” yaiwíaríñagí aí áamá sípi xíxegíni epíríá nání saní runínfáriní.” uríñí nánirini.

¹ Joxi rɪpɪ nánɪ dɪŋɪ irónei. Sɪá yoparɪ imónɪŋɪyɪ tɪŋɪná Jisaso weapɪnɪáyɪ sɪnɪ mimónɪŋáná “Omɪ anɪŋɪ ɔuxɪdaneyɪ.” yaiwiarɪgɪáyɔ sanɪ wunɪpaxɪ imónɪŋɪpɪ wímeanɪárɪnɪ.

² Ayɪ áamá sɪpíyɪ rɪpɪ rɪpɪ epɪrɪá enagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ. Wiwanɪŋɪnɪ dɪŋɪ sɪpɪ inɪro nɪgwɪ nánɪ íkɪnɪŋɪ sɪpɪ inɪro mɪxɪ meakɪnɪnɪro wárɪxa imónɪro ikayɪwɪ rɪro xɪnáíxaneyɔ arikwɪkwɪ wiro áamá amɪpɪ nanɪ bɪ wíagɪa aí yayɪ mɪwipa ero pí pí ŋwɪá imónɪŋɪpɪ wɪwɪá rɪrómɪ ero

³ úrɪxɪmeáyɔ dɪŋɪ sɪxɪ muyipa ero sɪmɪsɪ neainɪróná pɪyɪá mɪwɪrɪnɪpaxɪ imónɪro sɪpɪ owímeanɪrɪ mɪmayɪó rɪro pí pí ɪeapá winarɪŋɪpɪ mɪwiaɪkipaxɪ imónɪro pí pípɪ oyaneyɪnɪrɪ neróná ímɪ tɪnɪ ero pí pí nanɪ imónɪŋɪpɪ nánɪ wikɪ ónɪro

⁴ wigɪ wɪnɪyɪ aí nánɪ mɪyɪ urɪro pasá umerɔ ayá nepeárɪmáná úrapɪ ero wiwanɪŋɪyɪ nánɪ “Seáyɪ e mimónɪpa renwɪnɪ?” yaiwinɪro amɪpɪ nerɪná Gorɪxo yayɪ winarɪŋɪpɪ nánɪ íkɪnɪŋɪ sɪpɪ bɪ mɪwɪ wiwanɪŋɪyɪ yayɪ winarɪŋɪpɪnɪ nánɪ íkɪnɪŋɪ sɪpɪ wiro epɪrɪárɪnɪ.

⁵ Mimónɪ xwɪyɪá nɪrɪro “Gorɪxomɪ píránɪŋɪ xɪdanɪro rɪá yarɪŋɔɪ?” oneaiaiwípoyɪnɪrɪ nero aiwɪ oyá enɪ eánɪŋɪ xɪomɪ xɪdɪpɪrɪá nánɪ wimɪxɪpaxɪ imónɪŋɪpɪmɪ rɪwɪ umopɪrɪárɪnɪ. Áamá e yarɪgɪáyɪ tɪŋɪ e yarɪrórɪxɪnɪ.

⁶⁻⁷ Ayɪ áamá ayɪyá wɪ rɪpɪ yarɪgɪá enagɪ nánɪ “Ayɪ tɪŋɪ e yarɪrórɪxɪnɪ.” rɪrarɪŋɪnɪ. Wigɪ xwɪyɪá pɪyɪpɪyɪ urarɪgɪápɪmɪ dánɪ anɪ ákɪŋáyɔ nɪpáwiro apɪxɪ wigɪ ɪwɪ éɪápɪmɪ dánɪ ayá udunarɪŋɪwamɪ —Íwa dɪŋɪ nɪpɪkwɪnɪ

mimaxirigííwarini. Wigí mihí winariniþimi dani sipi oyaneyniri nipemeanimi warigííwarini. Nijá oimónaneyniri anihí miní newapniri aí xwiýá nepaxihí imónihípi tñi xixeni nijá mimónarigííwarini. Íwami yapí wíwapíyaríná aríá niwiro nani gwíyónihí nikiripeañiri nweano.

⁸ Eníá Janiso tñi Jaboriso tñi awaú Mosesomi maní þrí wiaikimí yaniri nani egípa áma sipi ayí —Ayí dihi ríá xeyánigíáyí enagi nani dihi nipikwiní miamoarigíáyirini. Xwiýá nepa imónihíþimi dihi mikwíroaríagíá nani Goríxo ríwí umoníyirini. Ayí eni awaú egípa axípi xwiýá nepaxihí imónihípi þrí wiaikimí yaníro yarigíáriní.

⁹ Eníá yegí Isireriyí wigí awaú Mosesomi maní þrí wiaikimí owiaiyiniri yarigípi sihwí niwíanaxídiróná “Majímajá nikáriniri ríá yaríhi?” yaiwiagíápa agwi ríná eni áma nñi sipi yarigíáyí wigí yarigíápi sihwí mí nómiþiróná “Majímajá nikáriníro ríá éfawixini?” yaiwipírá enagi nani xwiýá nepaxihí imónihípi þrí wiaikimí yaníro yarigíápi sipúrurí epírfáriní.

*“Nioni rírewapiyinhápi xaiwí áá xírfirixini.”
uríhí nánirini.*

¹⁰ Joxi nioni tñi nemerai sihwí nanaxídagoxi enagi nani nioni ámayo uréwapíyemeagápirani, nemeríná yagápirani, e oeminiiri yagápirani, Goríxomi dihi niwíkwíróa wagápirani, wikí míwónipa nerí awayini yagápirani, áma nani wá

nunagþirani, xeaniñf xwámámf wiagáþirani, api nþþini yagáþi nánþi joxi nijfárinþi.

¹¹ Nioni añf Adioktyf riniñþimi tñþi Aikoniamyþ riniñþimi tñþi Risitirai riniñþimi tñþi añf apiaú apimi wáf urimearfná xeaniñf nikárþagi nánþi riniñf nímeanþi nánþi eni joxi nijfá imóniñþini. Xeaniñf rfá tñþf nikarayíagfa aí xwámámf wiñárinþi. Api nþpimiþi dánþi Ámináo éf nimíminñfþini.

¹² Ai, áma Kiraisþ Jisaso tñþi nawíni ikárinigfá enagi nánþi omi þíraniñf oxídaneyinriþi yarigfá niyonþi eni xeaniñf wímeanfárinþi.

¹³ Áma sipi yarigfáyf tñþi mimónf yarigfáyf tñþi wigf sipi yarigfáþi sayá nimixa nuróná wíyo yapf wíwapþiyo wiwanñþyf oboyá diñþyo dánþi yapf éwapniro epfrfárinþi.

¹⁴ E epfrfá enagi aí xwýfá joxi riréwapþiñþimi dánþi nijfá imónriþi “Api nepaxiñf imóniñþirfani?” yaiwiáriþi enþþi wí arfá mikeamó xaiwf fá xirfrixini. Ayf rþþi nánþi rirariñþini. Joxi nene xwýfá api rirñwaéne nánþi “Ayf diñf ñwiráþpaxýrfani?” niyaiwiri þíraniñf nijfá imónriþi

¹⁵ oníná dánþi rfwamñf Gorixoyá niriþriþi eániþþi nánþi nijfá imónriþi enagi nánþi rirariñþini. Rfwamñf niriþriþi eániñf api joxi fá nroriñþimi dánþi diñf émf saímþ monþþi morfa nánþi siwániñf sipemearþi Kiraisþ Jisasomi diñf wíkwíróþimi dánþi yeáyf riyimixemeanfa nánþi siwániñf sipemearþi epaxfþini.

¹⁶ Gorixoyá rfwamñf niriþriþi eániñf nþþini xfoyá kwýþþimi dánþi niriþi eagfáþirini. Nepa

imóniŋŋi pi nání nearéwapiyipaxí imóniri xerwí yarŋwápi nání siwá neaipaxí imóniri ayiyumí neaipaxí imóniri wé róniŋŋi imóniŋŋi pi yaníwá nání yayíwí neamepaxí imóniri enŋipirini.

¹⁷ Xwiyáa api áamá Gorixoyá imónigáayí ripiaú epíría nánirini. Xíto “E éirixini.” wimónariŋŋi pi epíría nání enŋi sixí eániro pí pí nanŋi imóniŋŋi pi epíría nání ipimóniro epíría nánirini.

4

“Xwiyáa Gorixoyápi wáŋ uriri xixeni eri éirixini.” urŋí nánirini.

¹ Kiraisi Jisasó niweapiri áamá niyoní siŋáni niwimónimáná mǎxí ináyŋniŋŋi nerí áamá xóyáyí xwioxíyo mǎmeámí eri pegáayorani, siní siŋí nimóniri ŋweagáayorani, womí womí pǎa niméra urí enía enagi nání o tǎni Gorixo tǎni awaú siŋwí anigííe dání xwiyáa apimí joxí wiárí mimúropaxí imóniŋŋi rǎpi oririmi.

² Xwiyáa Gorixoyápi wáŋ uririxini. “Aríá owianeyi.” wimónariŋagi niwinirínarani, “Aríá miwipa oyaneyi.” wimónariŋagi niwinirínarani, wáŋ uriri nání ipimónirixini. Áamá Gorixoyá imónigáayí sipí yarŋagáa niwiniríná wigí yarigáapi nání ayá owuduniriri mǎxí uriri “Pǎni wiáŋpoyi.” uriri éirixini. Jisasomi pírániŋŋi ouxídǎpoyiniri enŋi rǎrémǎxí wíirixini. Api api nerí aí apaxí mé nanŋi mimónariŋagáa niwiniríná wikí tǎni murí awayini nuréwapiya úirixini.

³ Ayí rǎpi nání rǎrarŋini. Xwiyáa enwipeariniŋŋi pi áamá paimímí niwiro aríá miwí

epíríná ríxa aṇwí erini. Ayí apí arfá mīwí re epírárini. Xwíyá xegí bī imóninípi arfá owianeyiní wīgí wimónarinípi t́nī xixenī uréwapíyarígáyínī nimearo awí eámeámíniní epírárini.

⁴ Xwíyá nepaxiní imóninípi ŕwímínī nímamoro píyiní ikaywíyo arfá níwiro x́daníro nánī epírárini.

⁵ Ayí e epírá enagi aí joxí diní naníni nímori xixenī iríní érixini. Pí pí símeápí sa xwámámí wirí ámayo xwíyá yayí neainarinípi wáf urímeminí erí Kiraisoyá xináixíniní nimóniní omíní wiirfa nánī imóniníoxí ámayo e wiíwiniginí imóninípi t́nī xixenī erí érixini.

⁶ Ayí rípi nánī rírariní. Goríxo nánī naṇwí rídíyowá nerfá ápiáwí xwé oweníní inígí wainí iwayímoarígápaniní nioní gí ragí ríxa iwayímoaníro yarínó. Nioní nípikipíre aṇwí ayo enagi nánī raríní.

⁷ Nioní Kiraisomí nux́dirfá áamá “X́o xopírárí ninírenínó?” níyaiwiní ení neániní ení menarígápaniní yárfaoníní. Áamá yamíyamúrónígí niníroná yoparí e múroarígápaniní yárfaoníní. Xwíyá nene diní ikwíroariníwápí wí mímíwiáro xáiwí fá nixíra úaoníní.

⁸ Ayínání áamá yamíyamúrónígí niníroná xámí múróomí yayí wímoarígápa nioní nání ení ríxa imónarinínípi, ayí rípiní. Ámínáo —O ámayo ṕfá nímerfá xixení wīgí yarígápi t́nī wi-iarínoríní. O yayí nínimorí Kiraiso enípimí dání “Wé róniníoxíní.” nírínfápiní. Apí nioní

nániní mimóniní. Ayí áamá giyí giyí Kiraiso negí siŋwí aninŋwaé weapíwíniginírí wimónarigíáyí nání ení imóniní.

“Nioní tńń e nání anńń bńńrxiní.” urńń nánńńń.

⁹ Timotioxí sńń mé nioní tńń e nání bńńfa nání aninń miní éńńrxiní.

¹⁰ Ayí rńń nání rńńarńńiní. Dimaso amńńí áamá Gorixomí mńńdarigíáyí yarigíapí nání wimónńagi nńńepńsamoárńmń anń Tesaronaikayo nání úniginí. Kńńesenńso ení Garesia pńńopenńsńyo nání úniginí. Taitaso ení Darńnesia pńńopenńsńyo nání úniginí.

¹¹ Ruko xegí xewńń nioní tńń ńweanńwń. Ayńńńń joxí Makomí nńwirńmeámń bńńrxiní. O sanń nńńónaropaxí imónńńo enagi nání rńńarńńiní.

¹² Nioní Tikikaso rńxa anń Epesasıyo nání uowárńńiní.

¹³ Joxí nńńńńń gí iyńá nńpńnoyń anń yoń Tńrowasıyo Kapasoyá anńwámń pńń wńńarńńáú tńń bńkwń tńń nńmeáxa bńńrxiní. E nerńńń “Bńkwń sipńsipń wará tńń imńxńńńńpń, apń anńpaxńńńń?” nńyaiwńń apń ení nńmeáxa bńńrxiní.

Arekńsadao nánń urńń nánńńń.

¹⁴ Amńńí ainńxń tńń imńxarńń Arekńsadao, o aga sipń nikárńńńginí. E nikárńagi aí Ámńńáo xńo nikárńńpń tńń xńxení pńń umamonńńńń.

¹⁵ O aga sipń nikárńń enagi nání joxí ení áamá omí siŋwí nńwńnaxńńńń éńńrxiní. O none uréwapńyemearńńwápń mńmńwńńń emńńńń nání mńńmńńń nńaxńńń enagi nání rarńńiní.

“Ámá n̄niep̄samoár̄m̄i úaḡfa aí Gor̄ixo éf̄ n̄m̄ím̄n̄iḡr̄in̄i.” ur̄iḡf̄ n̄án̄ir̄in̄i.

16 Iwam̄ó xw̄ir̄ix̄í n̄imear̄íná n̄ion̄i wákwin̄im̄n̄ir̄i xw̄iȳf̄á urar̄íná áamá wo sop̄iḡf̄ m̄inó n̄f̄n̄i n̄niep̄samoár̄m̄i úf̄awix̄in̄i. “E níf̄áp̄i n̄án̄i Gor̄ixo xw̄iȳf̄á b̄i m̄umear̄ipa éw̄in̄iḡin̄i.” n̄imón̄ar̄in̄i.

17 Aȳf̄ n̄niep̄samoár̄m̄i úaḡfa aiw̄i Ám̄ináo wí m̄niep̄samó en̄f̄ s̄ix̄í n̄ím̄ix̄iḡf̄ en̄aḡi n̄án̄i n̄ion̄i aḡf̄ xw̄ir̄ix̄í niar̄iḡfiwám̄i dán̄i xw̄iȳf̄á n̄ion̄i wáf̄ r̄imear̄iḡáp̄i urar̄íná émáȳf̄ aḡf̄ am̄i ḡim̄i dán̄f̄ȳf̄ ar̄f̄á niḡf̄ár̄in̄i. Ai, maḡf̄ n̄ion̄i umón̄iḡáp̄im̄i dán̄i Ám̄ináo éf̄ n̄m̄ím̄n̄iḡr̄in̄i.

18 Aȳinán̄i n̄ion̄i n̄ij̄f̄ár̄in̄i. N̄ion̄i s̄in̄i xw̄f̄á t̄íyo ḡwean̄áná pí pí Porom̄i s̄ip̄i owikár̄aneȳin̄ir̄i níf̄áp̄i Ám̄ináo anan̄i éf̄ n̄in̄im̄ím̄n̄iḡs̄áná aḡf̄nam̄i x̄f̄oyá xw̄iox̄f̄yo oḡwean̄ir̄i yeáȳf̄ n̄iyim̄ixemean̄f̄ár̄in̄i. Aȳinán̄i om̄i ín̄iná seáȳf̄ e num̄f̄eyoáa úwan̄iḡin̄i. Ap̄i e éwan̄iḡin̄i.

Yaȳf̄ n̄iw̄iowár̄ir̄íná ur̄iḡf̄p̄i n̄án̄ir̄in̄i.

19 Jox̄i P̄risiraím̄i t̄ín̄i Akwiraom̄i t̄ín̄i ayaúm̄i t̄ín̄i Onesiporasepówam̄i t̄ín̄i áamá ayo “Poró yaȳf̄ seaiwár̄enap̄iḡoi.” ur̄f̄ir̄ix̄in̄i.

20 Re n̄án̄i n̄ib̄ir̄íná Eras̄itaso aḡf̄ Korin̄iyo ur̄f̄n̄iḡr̄in̄i. Tiropimaso s̄im̄ix̄í yar̄iḡaḡi aḡf̄ Mairitas̄iyo wár̄iḡár̄in̄i.

21 R̄f̄w̄ip̄i yar̄iḡíná s̄in̄i mimón̄iḡáná s̄in̄i mé aḡf̄n̄i b̄f̄ir̄ix̄in̄i. Yubiuraso t̄ín̄i Pudens̄o t̄ín̄i Rainaso t̄ín̄i K̄irodiao t̄ín̄i yeḡf̄ n̄ir̄ix̄f̄meá re ḡweaḡf̄áȳf̄ n̄f̄n̄i t̄ín̄i yaȳf̄ siowár̄enap̄ar̄iḡoi.

²² Ámínáo wá ríwianírí díní ríkíkayorí
éwínígíní. Apíríní.

Xwiyáá Gorixoyá Sinípírini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051